



2023. gads



Latvijas dzelzceļa vēstures muzeja gada pārskats

SATURA RĀDĪTĀJS

1. VISPĀRĪGA INFORMĀCIJA.....	3
2. KRĀJUMA DARBA UN TĀ TRANSFORMĀCIJA.....	4
Priekšmetu uzskaitē un papildināšana.....	4
Restaurācija un kolekciju apkope.....	5
3. MUZEJS KĀ ZINĀŠANU NAVIGATORS UN INTERAKTĪVA PLATFORMA	
Pētnieciskā darba tēmas.....	6
Digitālā platforma.....	6
Dzelzceļa objekti.....	7
Sadarbība.....	7
4. AKTUĀLAS EKSPOZĪCIJAS ATTĪSTĪŠANA.....	8
Ekspozīcijas.....	8
Izstādes un pasākumi.....	9
5. NODARBĪBU, PAKALPOJUMU ATTĪSTĪŠANA	
Muzeja apmeklētāji.....	10
Izglītojošās programmas.....	10
Muzejs sociālajos tīklos un komunikācija ar sabiedrību.....	13
Muzeja apmeklētības salīdzinājums.....	14
6. DZELZCEĻA MUZEJS 2030.....	15
2023 SWID.....	16
Galvenie darba rādītāji 2019-2023.....	17

1. VISPĀRĪGA INFORMĀCIJA

Latvijas dzelzceļa vēstures muzejs ir VAS „Latvijas dzelzceļš” daļa, kas dibināta 1994. gadā. Muzejs ir Komunikācijas direkcijas daļa. Kopš 2003.gada Dzelzceļa muzejs ir valsts akreditēts muzejs. Muzeja administrācija, krājums un pamatekspozīcija atrodas Rīgā Uzvaras bulvārī 2A. Muzejam ir ekspozīcija Jelgavā Stacijas ielā 3 un Ritekļu krātuve Prohorova ielā Jelgavā (bijušais Jelgavas lokomotīvu depo). Muzejā strādā 10 darbinieki (10 štata vietas). Grāmatvedības, personāla uzskaites, juridiskos un apsaimniekošanas procesus nodrošina VAS „Latvijas dzelzceļš” struktūras.

Muzejā pārskata gadā strādāja 10 darbinieki, vienam pamata darba vieta bija Jelgavas ekspozīcijā, pārējie darbinieki strādāja Rīgā. 2022. gada nogalē bērnu kopšanas atvaļinājumā devās ekspozīciju un izstāžu kuratore Ilze Freiberga, uz viņas prombūtnes laiku muzejā sāka strādāt Līva Felsberga.

Muzeja pamatuzdevums ir Latvijas dzelzceļa vēstures saglabāšana, pētniecība un popularizēšana. To muzejs veic veidojot un uzturot krājumu (20 551 vienības), grāmatas, uzziņu materiālus par tehnikas attīstību un vēsturi. Apmeklētāju muzejs uzrunā caur pamat ekspozīcijām par dzelzceļa vēsturi, īstenojot muzejpedagoģiskās nodarbības dažāda vecuma auditorijām, vadot ne vien ekskursijas muzeja ekspozīcijās, bet arī industriālos pārgājienus, kā arī veidojot izstādes, videomateriālus, tematiskus pasākumus un komunicējot ar sabiedrību plašsaziņas medijos. Muzeja darbinieku pētījumi saistīti ar krājuma priekšmetu izpēti, ekspozīciju un izstāžu satura veidošanu un sniegto konsultāciju tēmām. Muzeja krājumā un uzziņu materiālus izmanto nozares pētnieki, radošās industrijas, skolēni u.c. interesenti. Muzejs piedāvā pedagoģiskās nodarbības formālās un neformālās izglītības ietvaros. Nozīmīga loma muzeja darbā ir sadarbības projektiem ar izstāžu un kultūras pasākumu kuratoriem un telpu nomas pakalpojumi.

Apmeklētājiem klātienē muzejs 2023. gadā bija pieejams 255 dienas. Muzeju apmeklēja 31 909 personas.

Gada ieņēmumi 240194 Eur.

Muzejs uztur un ar savu auditoriju sazinās, izmantojot mājas lapu www.railwaymuseum.lv, sociālo tīklu [facebook.com](https://www.facebook.com/railwaymuseumlv), [twitter.com](https://twitter.com/railwaymuseumlv) un Instagram kontus.

Nozīmīgākie notikumi 2023. gadā:

- 2023.gada 17.novembrī saņemta Latvijas Republikas Kultūras Ministrijas apliecība Nr.73A5 par muzeja kārtējo akreditāciju.
- Turpinās darbs pie ekspozīcijas “Kā dzelzceļnieki dzīvojuši, strādājuši un mīlējuši” Jelgavā – sagatavots tās tehniskais projekts, ekspozīcija gatava ražošanai;
- “Perona svētki” 30.08.2023.;
- Jauns piedāvājums individuālajiem apmeklētājiem “Laiks iekāpt vilcienā”;
- Ziemassvētku izdarības Dzelzceļa muzejā.

Finansējumu Muzeja darbībai nodrošina VAS „Latvijas dzelzceļš” un muzeja ieņēmumi no sniegtajiem pakalpojumiem. VAS “Latvijas dzelzceļš” struktūras sniedz atbalsta funkcijas juridisko, finanšu, sabiedrisko attiecību, personāla, ēku un teritorijas apsaimniekošanas, apsardzes u.c. jomās. Muzeja darbība un ekspozīcijas veidotas tā, lai veicinātu apmeklētāju vairākkārtēju atgriešanos. Visaptverošu Latvijas dzelzceļu vēstures stāstu apmeklētājs iegūst, apmeklējot abas muzeja ekspozīcijas (Rīgā un Jelgavā), ko papildina dalība industriālajos pārgājienu. Muzeja darbinieki ar zināšanām par dzelzceļu vēsturi dalās arī ārpus muzeja, piedaloties TV un radio raidījumos.

2. KRĀJUMA DARBA UN TĀ TRANSFORMĀCIJA

MĒRĶIS: Veidot un uzturēt profesionālāko dzelzceļa vēstures liecību krātuvi Baltijā un nodrošināt tās pieejamību pēc iespējas lielākam cilvēku skaitam.

Globālie uzdevumi:

- Krājuma uzturēšana un papildināšana;
- Krājuma datu sagatavošana digitālajai videi;
- Atvērtā krājuma attīstīšana DEPO projektā;
- Priekšmetu restaurācija un saglabāšana;

Latvijas dzelzceļa vēstures muzeja krājuma darbā kā 2023. gada prioritātes izvirzītas: priekšmetu no muzeja krājuma un zinātniskā arhīva digitalizācija, priekšmetu aprakstu kvalitātes vērtēšana un uzlabošana, muzejā esošo ne-krājuma priekšmetu izvērtēšana, grupēšana, lai uzņemtu krājumā.

Priekšmetu uzskaitē un papildināšana.

2023. gadā tika turpināts darbs pie krājuma digitalizācijas, lai muzeja kolekcijas digitālie attēli un priekšmetu apraksti būtu pieejami pētniekiem, interesentiem un arī pašiem muzeja darbiniekiem muzeja mājas lapā www.railwaymuseum.lv izveidotajā digitālajā muzeja kolekciju katalogā un Nacionālā muzeju krājuma kopkatalogā www.nmkk.lv (NMKK).

- Veikta digitalizācija (skenēšana, fotofiksācija, signēšana, grupēšana, norādīta topogrāfija) 7500 vienībām (foto negatīvi, fotogrāfijas, nozīmes, medaļas) no Muzeja Uzziņu arhīva, LDz struktūru nodotajiem materiāliem. Priekšmeti digitalizēti, lai veiktu to izvērtēšanu un uzņemšanu muzeja krājumā, kā arī izmantotu topošajā ekspozīcijā.
- 2023.gada nogalē NMKK apskatāmi dati par 13 233 Dzelzceļa muzeja priekšmetiem. Pārskata gadā datu transports netika veikts, bet Sadarbībā ar NMKK tehnisko risinājumu atbalsta personālu tiek risināts jautājums par datu transportu uz NMKK (SAP un NMKK sistēmu nesavienojamība). Pārnesamie dati sagatavoti

Kopējais krājuma priekšmetu skaits 31.12.2023. – 20 551. Pārskata gadā krājumā uzņemti 38 jauni priekšmeti, no tiem 19 pamatkrājumā. 2 Latvijas dzelzceļa formas cepures pēc restaurācijas no palīgkrājuma ieskaitītas pamatkrājumā. 9 priekšmeti saņemti kā dāvinājums: Krievijas impērijas laikā izdota obligācija, 2 LDZ "Cargo" formas virsjakas, 3 vagonu plombēšanas knaibles, tējas krūze un apakštase ar Latvijas Dzelzceļu simboliku. Iegādātas 10 20. gadsimta 20. – 30. gadu fotogrāfijas par kopējo summu 200,00 Eur.

No Latvijas dzelzceļa vēstures muzeja zinātniskā arhīva palīgkrājumā ieskaitīti 12 priekšmeti: 11 zīmogi un 1 gulšņu nagla.

2023. gadā īstenota esības pārbaude 591 krājuma priekšmetam, kas izvietoti Krājuma telpā Nr.2 un Krājuma telpā Nr.3. Sastādīts akts par esības pārbaudi Nr.1. 5 vienībām konstatēti būtiski bojājumi, tos plānots restaurēt.

2023. gadā deponēti 20 krājuma priekšmeti. Sienas pulkstenis deponēts restaurācijai (SIA "Laika stils"), 3 sakaru ierīces deponētas ekspozīcijas "Kā dzelzceļnieki dzīvojuši, strādājuši un mīlējuši" satura izstrādei. 7 formas tērpi deponēti mākslas filmas uzņemšanas vajadzībām (SIA TASSE FILMS). SIA "Goal Events Group" deponēti 5 lākteni pasākuma nodrošināšanai.

Pārskata gadā krājuma priekšmetu digitālās kopijas tika apskatītas 133 800 reizes muzeja kolekciju katalogā <https://www.railwaymuseum.lv/lv/collection-online>. No kataloga priekšmetu digitālās kopijas tika lejupielādētas 85 reizes

Ekspozīcijas "Kā dzelzceļnieki dzīvojuši, strādājuši un mīlējuši" satura un strukturālajā plānā izmantoti 63 krājuma priekšmeti. Strukturālo plānu izmanto ekspozīcijas

mākslinieciskās koncepcijas, dizaina un tehniskā projekta izstrādē iesaistītie mākslinieki, dizaineri un citi speciālisti.

Pētnieciskajam darbam muzeja darbinieki izmantojuši 4000 vienības, savukārt citi lietotāji – 850. Izgatavoti 350 digitāli attēli, no tiem 85 lietotājiem ārpus muzeja.

Restaurācija un kolekciju apkope



2023. gadā veikta 1938. gadā pēc Latvijas valsts dzelzceļu pasūtījuma Šveicē izgatavotā mehāniskā sienas pulksteņa no Saldus dzelzceļa restaurācija. Restaurāciju veica SIA "Laika stils" par VKKF dotāciju 580,80 Eur apmērā. Pulksteni plānots eksponēt ekspozīcijā "Kā dzelzceļnieki dzīvojuši, strādājuši un mīlējuši" Jelgavā.

Att. pulkstenis pirms restaurācijas, LDZM foto



Att. pulksteņa restaurācijas process. V. Lukjanoviča foto

Pārskata gadā īstenota pašgājējceltna Mk6-1940 koka karkasa restaurācija un veikta 3 ritekļu apkope.

2023. gadā veikta 1 koka loga restaurācijas Jelgavas ekspozīcijā. Darbi veikti par muzeja budžeta līdzekļiem, kopējās izmaksas – 2755,00 Eur. Pēc ekspozīcijas projekta īstenošanas šajā telpā iecerēta ekspozīcijas daļa "Darbā".



att. logs pirms restaurācijas

3. MUZEJS KĀ ZINĀŠANU NAVIGATORS UN INTERAKTĪVA PLATFORMA

MĒRKIS: uzticama dzelzceļa vēstures kompetences centra radīšana, kas gan pats veic pētījumus un sniedz konsultācijas, gan ir arī ērta un noderīga zināšanu krātuve citiem pētniekiem un interesentiem.

Globālie uzdevumi

Kompetences centra attīstīšana;

Digitālās platformas izstrāde;

Tikšanās vietas attīstīšana vietējai kopienai un tūristiem;

Krājuma un pētniecības pakalpojumu attīstīšana;

Klientu kā muzeja dalībnieku koncepta attīstīšana;

Konferenču un sadarbības projektu veidošana.

Pētnieciskā darba tēmas

2023. gadā muzejs turpināja darbu pie pētniecības dažādās jomās, koncentrējoties kā uz kolekciju izpēti un aprakstu veidošanu ekspozīcijas vajadzībām, tā arī uz dzelzceļa un staciju infrastruktūras izpēti, lai radītu pārgājiena saturu, kā arī priekšmetu izpēti pēc pieprasījuma mediju satura radīšanai. Pētniecības tēmas:

- Stāsti par stacijas inventāra un formastērpu kolekcijas priekšmetiem.
I. Rezgoriņa
- Apbalvojumi un nozīmes padomju dzelzceļa sistēmā (1940–1992). I. Pētersone



Att. Formastērpa nozīme: PSRS dzelzceļu tehniskā zīme 1943.–1955. gads. LDzM.

- Baltijas dzelzceļa pārvaldes, Jelgavas nodaļas vadošais personāls (1944–1990). I. Pētersone
- Riteņli Latvijā 20. gadsimta deviņdesmitajos gados. A. Malahovskis
- Propaganda dzelzceļa fotogrāfijās. A. Malahovskis
- Vilcienu sarakstu kolekcijas izpēte. I. Pētersone
- Tukuma līnijas staciju Lielupe - Vaivari izpēte. G. Reinvalde
- Elektrovilcienu ER2 attīstība. L. Līce

Digitālā platforma

2023. gada beigās <https://www.railwaymuseum.lv/lv/collection-online> apskatāmi 8 273 priekšmeti Dzelzceļa muzeja krājuma priekšmeti. Pārskata gadā mājas lapā ievadītas 1431 jaunas vienības. Muzeja iekšējā sistēmā (pieejama apmeklētājiem uz vietas muzejā) sagatavoti izskatīšanai un publiskošanai Internetā 26 300 vienības. Lielāko publiski mājas lapā apskatāmo kolekcijas daļu veido fotogrāfijas, taču šeit apskatāmi ne vien iespaiddarbi (kartes, shēmas, dokumenti u.c.), bet arī lietiskie priekšmeti (modeļi, sakaru ierīces, staciju inventārs u.c.). Kolekciju katalogs ļauj ne vien sasniegt Latvijas auditoriju, bet ērti pieejams arī ārvalstu interesentiem. Daļa klientu sākotnēji pastāvīgi iegūst informāciju katalogā un vēršas pie muzeja, lai precizētu faktus, iegūtu papildus informāciju gan par katalogā redzamo, gan par tā izmantošanu. Kolekciju katalogs kalpo arī kā ērts rīks muzeja darbiniekiem saziņā ar interesentiem, jo, ja jautājums nav ļoti specifisks un tam nav nepieciešama padziļināta izpēte, klientam nereti pietiek ar katalogā apskatāmo informāciju.

Dzelzceļa objekti

2023. gadā turpinājās projekta www.dzelzcelaobjekti.lv attīstība. Tika apsekots maršruts un veikta objektu fotofiksācija bijušajā Liepāja – Aizpute līnijā un atzarā



Aizpute – Skrunda – Saldus. Papildināts saturs gan web platformā, gan izveidots raksts Dzelzceļa muzeja Facebook lapā. Maršruts ved pa dzelzceļa līniju 1900. gada 4. aprīlī atklāto līniju Liepāja–Aizpute, vienīgā šaursliežu dzelzceļa līnija Kurzemes guberņā un mūsdienu Latvijas teritorijā ar Vācijas Impērijai raksturīgo šaursliežu dzelzceļu platumu – 1000 mm.

Att. bijusī Aizputes dzelzceļa stacija, A. Pudānes foto.

Sadarbība

2023. gadā turpinās sadarbība ar Latvijas Nacionālo bibliotēku (nodarbība “Ceļojums pagātnē”).

Esam veiksmīgi uzsākuši sadarbību ar diviem brīvprātīgajiem RVT studentu Markusu Rozenbergu, kas ne tikai palīdz muzeja ikdienas darbos, bet arī ar sociālo tīklu satura izveidi, un Wietze Hermann pie dzelzceļa maketa ainavas darbiem.

2023. gadā uzsākta sadarbība ar Jūrmalas TIC, ar savu pārgājienu “Jūrmalas staciju stāsti” piedalījāties gan pavasara, gan rudens ekskursiju nedēļās.

2023. gada nogalē uzsākta sadarbība ar “Baltais Kalns”, kur šīs organizācijas veidotās spēles laukumā tika izvietots arī Dzelzceļa muzejs, kas spēles laikā piesaista muzejam apmeklētājus. Sadarbība turpināsies arī 2024. gada sākumā.

Muzejs iekļauts izdevniecības “Liels un mazs”, audiopastaigas “Atradumi Pārdaugavā” maršrutā. Atskaņojumu skaits ir neliels - 49, bet ir bijušas bērnu grupas, kur klausītāji ir klase vai bērnu grupa, bet audiofails atskaņots no vienas ierīces.

4. AKTUĀLAS EKSPOZĪCIJAS ATTĪSTĪŠANA

MĒRĶIS: muzejs kā pagātnes stāstu piedzīvošanas vieta, kurā priekšmeti tiek emocionāli sasaistīti ar muzeja apmeklētāja personisko pieredzi, un sniedzas pāri nacionālās vēstures robežām.

Globālie uzdevumi

Ekspozīcijas atjaunošana Rīgā: Baltijas nozīmes ekspozīcijas koncepta izstrāde;

Palielinātas cilvēku plūsmas plāna izstrāde;

Ekspozīcijas plāna izstrāde;

Telpu pārveidošana plānotās ekspozīcijas vajadzībām;

Dzelzceļa maketa atjaunošana.

Ekspozīcijas atjaunošana Jelgavā: “Kā dzelzceļnieki dzīvojuši, strādājuši un mīlējuši” (tehniskais projekts, dizaina, tekstu, audio un video nodevumi)

Ekspozīcijas

Rīga

2023. gadā veikta 9 interaktīvo stendu atjaunošana ekspozīcijā “Stacijas dzīve”.

Maketam Līvberze - Tukums II - Spāre mērogā 1:87 uzstādīta ūdens kolonna, četri pārbrauktuves luksofori ar gaismas signālu un divas pārbrauktuves barjeras.

Maketa ainavā izveidots jauns sižets ar dārzniecību, “tilts uz nekuriem” ar ainavu un latviskais lauku šķūnis. Lidostas teritorijā uzsākta koncerta ainas veidošana.

Lai būtu labāk pamanāms un dinamiskāk iekļautos ekspozīcijā pārvietots izstādes “Ar vienu vilcienu rītdienā” par topošo Rail Baltica dzelzceļa līniju stands. Muzejā iespējams bez maksas iegūt bukletu (latviešu valodā) par šo projektu.

2023. gadā muzejā ierīkota zibens novadīšanas sistēma.

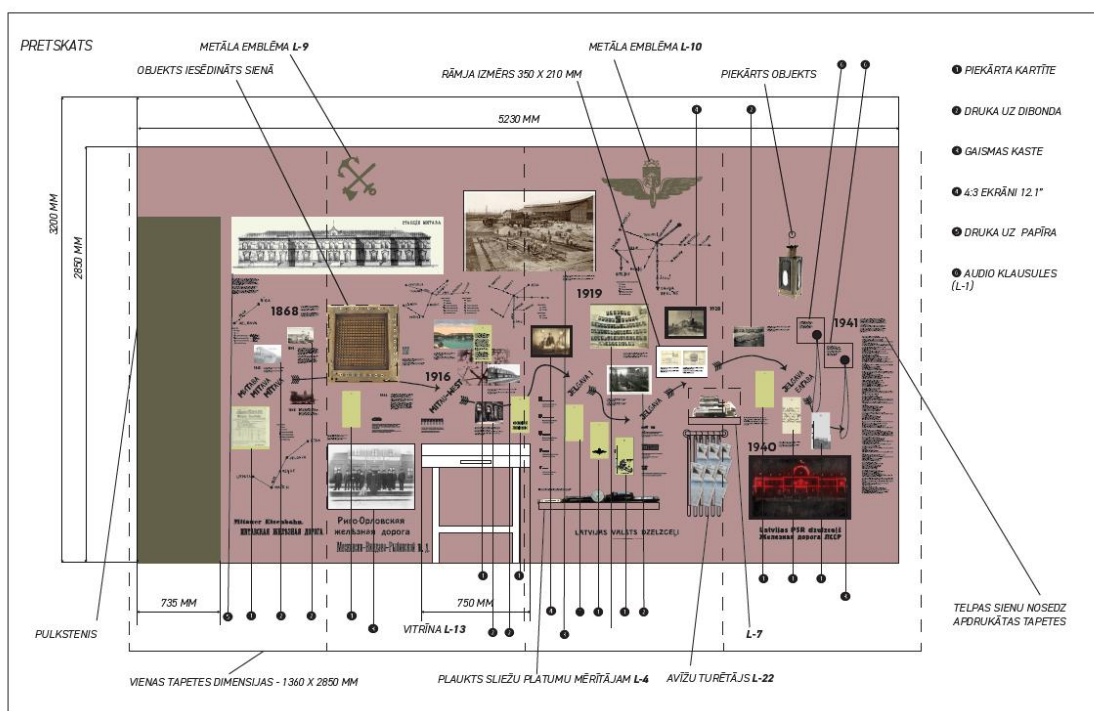


Att. Zibens novadīšanas ierīkošanas darbi, K.Pētersones–Mačukānes foto.



Jelgava

Turpinās darbs pie ekspozīcijas Kā dzelzceļnieki dzīvojuši, strādājuši, mīlējuši izstrādes. 2023. gadā veikta tehniskā projekta izstrāde un ekspozīcijas materiālu sagatavošana ražošanai. Izstrādāts ekspozīcijas telpu tehniskās sagatavošanas darbu ietvars. Sagatavoti izstādes teksti, veikta to tulkošana angļu valodā. Sadarbībā ar Sandi Kalniņu un Jelgavas Ādolfa Alunāna teātra aktieriem veikta atmiņu stāstu un audio failu ierunāšana, sagatavoti ekspozīcijai nepieciešamie video. Ar Valsts kultūrkapitāla fonda atbalstu iegādāti ekspozīcijai nepieciešamie prožektoratori.



DZELZCEĻA MUZEJS JELGAVĀ, EKSPOZĪCIJAS TEHNISKAIS PROJEKTS
KOLEKTĪVS, 2023

LAIKA LĪNIJA, DETĀĻAS
MĒROGS 1:20

56

Att. Laika līnijas daļas izklājums, fragments no tehniskā projekta, SIA "Kolektīvs".

Izstādes un pasākumi

Pārskata gadā Muzejā norisinājušās vairākas sadarbības izstādes:

- 8.marts–1. aprīlis: "Mans zelts ir mana tauta, mans gods ir viņas gods" - Starptautiskā bērnu un jauniešu mākslas konkursa "Trejdeksnis/Triple Sun" laureātu izstāde;
- 11.aprīlis–4. maijs: Jāzepa Pīgožņa balvas Latvijas ainavu glezniecības konkursa izstāde (Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzejs);
- 6. jūlijs–2. augusts: "Mātes zeme. Tālu prom aiz polārā loka" (fonds "Mākslai vajag telpu");
- 20.–24. septembris: starptautiskā mākslas izstāde ART RIGA FAIR 2023;
- 12. oktobris–1. novembris: "Mana Pārdaugava" – mākslinieka Edgara Miķelsona jubilejas izstāde;

- 2022. gada 27. oktobris–2023. gada 28. oktobris: “Ar vienu vilcienu rītdienā” – sadarbībā ar Satiksmes ministriju veidots āra stends par topošo Rail Baltica dzelzceļa līniju.

2023. gadā Muzejs organizēja vairākus pasākumus:

- 30. augustā norisinājās “Perona svētki” 30.08.2023., kurus apmeklēja 88 dalībnieki;
- Ziemassvētku pasākumi ģimenēm ar bērniem “Ziemassvētku izdarības Dzelzceļa muzejā”, 440 dalībnieki 4 dienās;
- Konkurss muzeja apmeklētājiem (bērniem) “Mans Ziemassvētku vilciens”, 13 dalībnieki;
- Viktorīna “Ko Tu zini par Latvijas dzelzceļiem?”, 22 dalībnieki.



Ziemassvētku izdarību laikā darbojās mazais dārza dzelzceļš svētku noskaņās, masku darbnīca; spēļu stacija un mīklu izaicinājums visai ģimenei “Uzmini nu, kas tas ir?”.

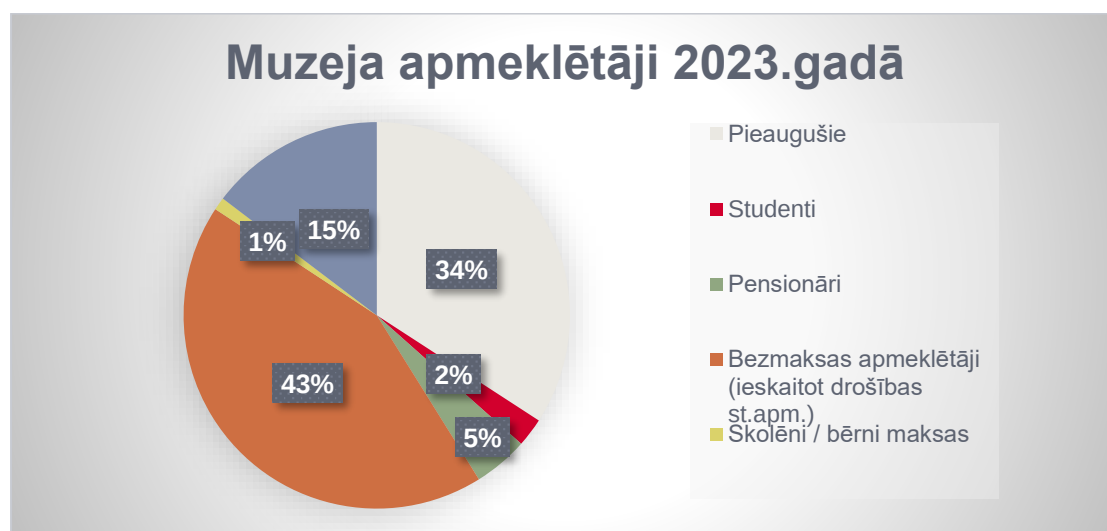
Att. Muzeja perons svētku rotā, no muzeja mājas lapas.

5. NODARBĪBU, PAKALPOJUMU ATTĪSTĪŠANA

Muzeja apmeklētāji

Kopējais apmeklētāju skaits 2023. gadā – 31 909 personas. Salīdzinot ar 2022. gadu, apmeklētāju skaits ir pieaudzis gandrīz par 18%, kas parāda, ka muzeju apmeklētāji sāk atgriezties muzejā.

Arī 2023. gadā Dzelzceļa muzeja ekspozīcija bez maksas bija pieejama Ukrainas iedzīvotājiem, kas ieradās Latvijā kā Krievijas Federācijas izraisītā kara bēgļi. Muzeju apmeklēja 962 Ukrainas civiliedzīvotāji.



Izglītojošās programmas

2023. gadā novadītas 501 izglītojošās programmas skolēniem. No tām 60% ekskursijas, 40% dažādas nodarbības. Lielākā daļa izglītojošo programmu ir apmeklētas "Latvijas skolas somas" ietvaros.

Izglītojošās programmas veids	Skaits Rīgā	Skaits Jelgavā	Skaits kopā
Ekskursijas	275	26	301
Nodarbības	133	56	189
Drošības stundas	9	2	11
Kopā	417	84	501

Tika piedāvātas ekskursijas latviešu, krievu un angļu valodās, kā arī ekskursijas dzimšanas dienas svinību dalībniekiem. Savukārt Jelgavā papildus ekskursijām muzejā varēja doties ekskursijā uz bijušo Jelgavas lokomotīvu depo.

Kopš 2022. gada septembra skolēnu grupām ekskursijas vadām tikai latviešu valodā, minoritāšu skolām piedāvājam vārdnīcu, kā gatavošanās materiālu, nākot uz ekskursiju. Šo vārdnīcu nosūtām skolotājiem pirms ekskursijas.

	Skaitis Rīgā	Skaitis Jelgavā	Skaitis kopā
Ekskursijas			
Ekskursija "Ritekļu vēsture Latvijā" LV	238		238
Ekskursija "Ritekļu vēsture Latvijā" RU	3		3
Ekskursija "Ritekļu vēsture Latvijā" ENG	3		3
Dzimšanas dienas ekskursija	31	0	31
Ekskursija "No semafora līdz dispečercentralizācijai"		26	26
Ekskursija uz bijušo Jelgavas lokomotīvu depo		8	8
Kopā	275	30	309

Rīgā tika piedāvātas 9 veidu izglītojošās nodarbības un drošības stundas (bezmaksas). Jelgavā tika piedāvātas 4 veidu izglītojošās nodarbības un drošības stundas (bezmaksas).

	Skaitis Rīgā	Dalībnieku skaits Rīgā	Skaitis Jelgavā	Dalībnieku skaits Jelgavā	Skaitis kopā	Dalībnieku skaits kopā
Nodarbības						
Radoša nodarbība "Ceļojums pagātnē"	48	690			48	690
Nodarbība "Iepazīsti Stacijas dzīvi" LV	5	60			5	60
Radoša nodarbība "Lokosalīme"	5	48	1	2	6	50
Radoša nodarbība "Iepazīsti un uzbūvē tvaika lokomotīvi"	24	302	10	114	34	416
Nodarbība "Foto orientēšanās ar gidu"	44	813	22	506	66	1319
Nodarbība "Sietspiedes darbnīca"	5	60			5	60
Nodarbība "Izzini, izgaršo un izspēlē Jelgavu"			23	396	23	396
Nodarbība vidusskolēniem "Stacija – laiks, telpa, vara"	2	35			2	35
Drošības stunda	9	176	2	47	11	223
Kopā	142	2181	58	1065	200	3249

Visbiežāk izvēlēta nodarbība 2023.gadā bija "Fotoorientēšanās ar gidu", kas ir kā atraktīvs muzeja pašizpētes piedāvājums. Skolēni jautājumu un atbilžu ceļā, nepieciešamības gadījumā izmantojot gidu, patstāvīgi apgūst muzeja ekspozīciju.

Otra biežāk izvēlētā nodarbība bija “Ceļojums pagātnē”, kas izpelnījiesies popularitāti, jo ar vienu nodarbību iespējams gūt ieskatu ceļošanas vēsturē Dzelzceļa muzejā un iepazīties ar pastkartīšu kultūru LNB.

Jāatzīmē, ka nodarbība “Izzini, izgaršo, izspēlē Jelgavu” 2023.gada sākumā bija programmā “Latvijas skolas soma”, taču sākot ar 2023.gada 1.septembri tā vairs neatbilst šīs programmas saturam un tika no tās izņemta, tāpēc nodarbība tiek izvēlēta ļoti reti. Skolas pārsvarā izvēlas nodarbības/aktivitātes, kas ir “Latvijas skolas somas” norišu sarakstā.

Muzejs sociālajos tīklos un komunikācija ar sabiedrību

Dzelzceļa muzejs aktīvi darbojas sociālajos tīklos, piedāvājot vizuālu un tekstuālu informāciju par dzelzceļa vēsturi, aktualitātēm un muzeja piedāvājumu. Palielinājies sekotāju skaits visās sociālo mediju platformās.

Sociālajos tīklos tika izveidoti vairāk kā 100 unikāli “posti”, kuros aprakstījām gan ritošo sastāvu no muzeja kolekcijas, gan jaunieguvumus, gan dažādus ar dzelzceļu saistītus notikumus vēsturē. Īpašu nozīmi piešķirām arī iepriekšējā gadā pabeigtajam dzelzceļa maketam.

	Sekotāji 2024. gada sākumā	Sekotāji 2023. gada sākumā
	lapas sekotāji	lapas sekotāji
Facebook	4346	3692
Instagram	1353	1196
Twitter		1411

Atsauksmes no Google

“Cenas un kvalitātes attiecība - izcili! Muzejs vispusīgs, no maketiem līdz lieliem dzelzceļa agregātiem un lokomotīvēm - un vēl mākslas izstāde tajās telpās - vienu vārdu sakot patīkami! Jāpiemin, ka atrodas pilsētas centrā un ir arī stāvvietas pagalmā!” (Mārtiņš Mālmanis)

“Burvīga vieta mazajiem un lielajiem kopābūšanai.” (Sandra Vārpiņa)

“Ir būts vairākas reizes, bet paši un bērni vienmēr atrodam, kaut ko interesantu.” (Inga Arņava)

“Ļoti jauks, daudzveidīgs muzejs. Interesanti gan pieaugušajiem, gan 3gadniekiem.” (Antra M.)

Apmeklētāji atzīst, ka muzejs interesants dažādam vecumam, taču īpaši to iesaka ģimenēm ar bērniem.

Ārzemju apmeklētājus piesaista dzelzceļa makets, taču viņi atzīst, ka pietrūkst informācijas angļu valodā.

Apmeklētāji norāda arī uz to, ka daļa interaktīvo muzeja eksponātu jau ir nolietotojušies un tas rada nelielu vilšanās sajūtu.

Muzeja apmeklētības salīdzinājums

Apmeklētāji:	Skaits Rīgā	Skaits Jelgavā	Skaits kopā 2023	%
Pieaugušie	10053	600	10653	34%
Studenti	708	28	736	2%
Pensionāri	1343	65	1408	4%
Bezmaksas apmeklētāji (ieskaitot drošības st.apm.)	12690	665	13355	42%
Skolēni / bērni maksas	316	0	316	1%
Skolēni grupās, nodarbību, ekskursiju apmeklētāji	4317	1089	5441	17%
Kopā	29427	2447	31909	

2023. gadā ievērojami pieaudzis apmeklētāju – pensionāru skaits, kas saistāms ar mākslas izstādēm, kas tika rīkotas muzeja telpās. (J.Pīgožņa balva, E.Miķelsona gleznu izstāde, Rīga Art u.c.)

Salīdzinājumā ar 2022. gadu apmeklētāju skaits pieaudzis par 15%, kas lielā mērā saistāms ar to, ka 2023. gads bija pirmais gads pēc Covid-19 ierobežojumu ieviešanas, kas muzeji bija atvērti apmeklētājiem visu gadu.

6. DZELZCEĻA MUZEJS 2030

2023. gads bija darbīgs, bet arī neskaidrību pilns laiks. Gada pārskatā atskaite par paveikto grupēta pēc muzeja stratēģijā noteiktajām galvenajām iniciatīvām.

Būtiskākais uzdevums pārskata gadā bija muzeja kārtējā akreditācija. Process īstenots veiksmīgi, taču saņemot būtiskus uzdevumus krājuma saglabātības nodrošināšanā, kas būs jārisina nākamajos gados;

- Turpinājās neskaidrība par Rīgas ekspozīcijas attīstības iespējām, Muzeja kvartāla projekts no uzņēmuma puses šobrīd ir ārpus tā prioritātēm;
- Darbinieku skaits un noslodze rada izdegšanas riskus;
- Muzeja krājuma un priekšmetu digitalizācijas darbs noritēja saskaņā ar stratēģiju, attīstot iezīmēto krājuma transformācijas un muzeja kā zināšanu navigatora virzienu;
- Pētniecības prioritātes bija krājuma izpēte, lai veicinātu pieejamību un ekspozīcijas satura nodrošināšana;
- Nodarbību un pakalpojumu attīstīšanas jomā strādājām piedāvājuma individuālajiem apmeklētājiem ieviešanas un attīstības;
- Pabeigts ekspozīcijas "Kā dzelzceļnieki dzīvojuši, strādājuši un mīlējuši" tehniskais projekts, ekspozīcija iegājusi ražošanas fāzē. Neskaidrs jautājums par finansējumu, nav atbalsta no tehniskās daļas remontdarbu veikšanai;
- Muzeja komunikācijā ar sabiedrību un pakalpojumu sniegšanā iespēju robežās ievērotas vizuālās identitātes vadlīnijas. Publiskotajā informācijā, konsultācijās un saziņā muzejs tiecās ievērot uzticamības un patiesuma principus;
- Iespēju robežās veicināta darbinieku izglītošanās;
- Kopumā gads vērtējams kā smags, pilns ar eksistenciālām pārdomām, par muzeja vietu uzņēmumā un attīstības iespējām. Izdzīvošanas laiks, ar neskaidrām perspektīvām. Savukārt muzeja akreditācijas process apliecināja, ka nozarē ir atbalsts muzeja iecerētajai attīstības vīzijai.

2023 SWID

STIPRĀS	VĀJĀS
→ Darbinieku kvalitāte → Kolektīva spēja ātri reaģēt uz pārmaiņām → Vecās iestrādes, kas ļauj izdzīvot krīzes situācijās → Muzejs ir pieprasīts un spēj sniegt kvalitatīvus pakalpojumus → Digitālā vide → Muzeja reputācija	← Muzeja kvartāla projekta iesaldēšana ← Ikdienas muzeja uzturēšanas jautājumu risināšanai patērētais laiks ← Neskaidra muzeja finansēšanas piešķiršanas un izmantošanas kārtība ← Personāla nogurums no neskaidrās situācijas uzņēmumā ← Lēns un neskaidrs lēmumu pieņemšanas process uzņēmumā
IESPĒJAS	DRAUDI
→ VKKF projektu piesaiste → Jaunu piedāvājumu izstrāde → Brīvprātīgo palīgu atbalsts → Jaunu komunikācijas formu un platformu izmantošana plašāku un jaunu auditoriju uzrunāšanai	← Uzņēmuma biznesa modeļa ilgstoša buksēšana ← Konkurētspējas zaudēšana, neattīstot muzeja vidi un piedāvājumu ← Muzeja kā jomas profesionāļu nenovērtēšana uzņēmuma iekšienē ← Projektu neturpināšana vai iesaldēšana apdraud muzeja reputāciju un iespējas gūt atbalstu un piesaistīt ārējo finansējumu vidējā termiņā

Galvenie darba rādītāji 2019-2023

Pozīcija	mērvienība	2019	2020	2021	2022	2023
Apmeklētāju skaits gadā	cilvēki	40 327	14 618	9667	27 089	31 909
Apmeklētāji dienā vidēji	gabali	158	72	65	106	125
Ekskursiju skaits	gabali	373	77	57	240	301
Nodarbību skaits	gabali	283	92	69	257	200
Izstādes	gabali	3	4	1	0	5
Ieņēmumi	euro	121 354	51 770	25 143	81 270	119 032
Ieņēmumi no 1 apmeklētāja	euro	3	3,54	2,60	3	3,73
Ieņēmumi uz 1 darbinieku	euro	12 135	5177	2514,3	8127	11 903,2
Krājuma priekšmetu skaits	gabali	19 849	20 023	20 197	205 193	20 551
Jaunieģūto krājuma priekšmetu skaits	gabali	143	174	186	316	38
Mājaslapā pieejamo krājuma priekšmetu skaits	procenti	0	18,54	3300%	33	40
NMKK pieejamo krājuma priekšmetu skaits	gabali	11 869	12 200	12 534	13 232	13 232
Digitalizēto krājuma priekšmetu skaits gada laikā	gabali	884	8106	2105	1979	12 793
Inventarizēto krājuma priekšmetu skaits	gabali	6 888	0	506	185	551
Ieguldījumi restaurācijā/konservācijā	euro	33 933	700	2400	13 733	8995
VKKF projektos piesaistītais finansējums	euro	0	19 440	7352	11 050	6525
Izdevumi	euro	490 055	351 520	351 520	240 194	240 194